

**Quickscan flora en fauna
Vrouwgelenweg 80
Hendrik-Ido-Ambacht**

Quickscan flora en fauna

in opdracht van

od205

T.a.v. de heer H. van Berkel

Schiehavenkade 158-160

3024 EZ ROTTERDAM

betreffende de locatie

Vrouwgelenweg 80

Hendrik-Ido-Ambacht

documentkenmerk

1710/002/LM-01

versie

1

vestiging, datum

Nuenen, 17 april 2018

opgesteld door:

ing. A. Paulusse

Projectleider ecologie

gecontroleerd door:

ir. R.A.C. van de Voort

Senior projectleider ecologie

Dit document is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven. Het document mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd. Door derden aangebrachte wijzigingen en/of toevoegingen dan wel oneigenlijk gebruik van het document vallen niet onder de verantwoording van Tritium Advies BV.

Tritium Advies BV

Adviseurs in bouwen, milieu en veiligheid

TRITIUM NUENEN »

Gulberg 35

5674 TE Nuenen

T. 040.29 51 951

E. info@tritium.nl

TRITIUM PRINSENBEEK »

Groenstraat 27

4841 BA Prinsenbeek

T. 076.54 29 564

I. www.tritiumadvies.nl

TRITIUM NEER »

Steeg 27

6086 EJ Neer

T. 0475.49 81 50

K.v.K nr. 17108024

TRITIUM ARKEL »

Vlietskade 1509

4241 WH Arkel

T. 0183.71 20 80

IBAN NL29INGB0662572645

Inhoudsopgave

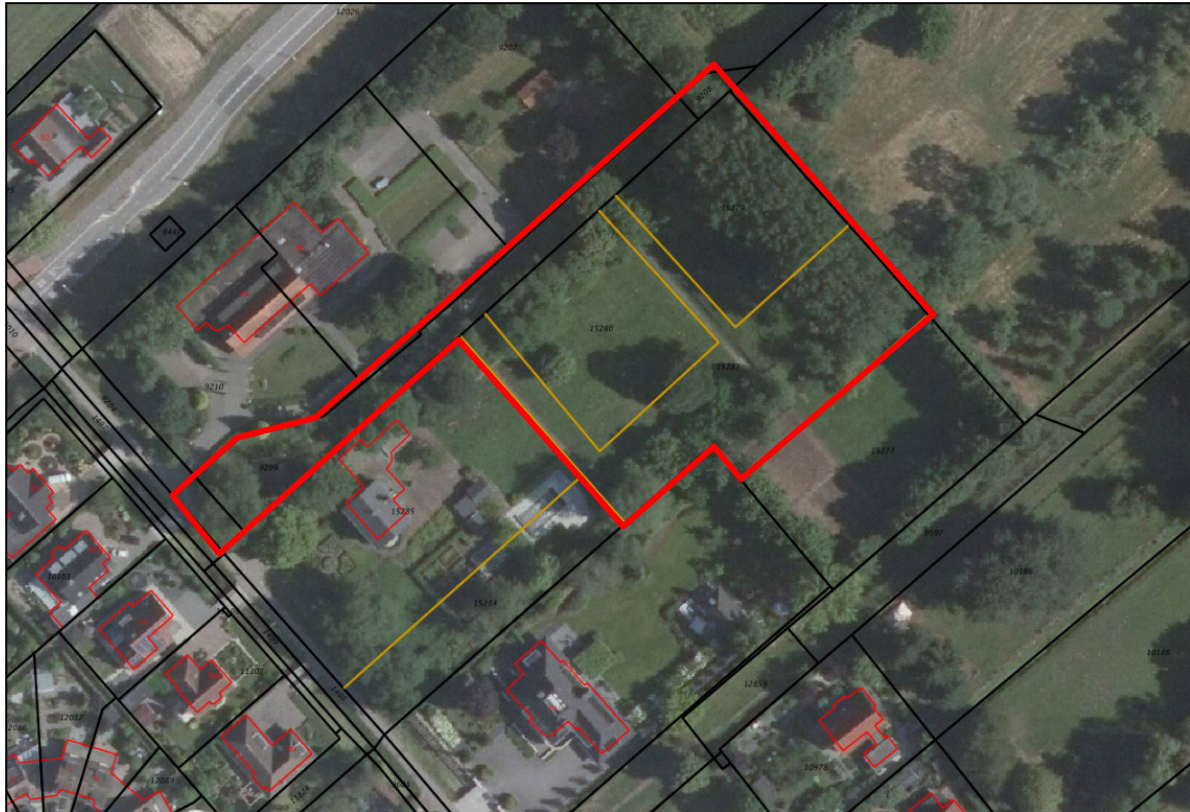
	pagina
1 Inleiding	1
2 Bronnenonderzoek	3
2.1 Gebieden	3
2.2 Soorten	4
3 Veldbezoek	6
4 Resultaten	7
4.1 Flora	7
4.2 Vogels	7
4.3 Grondgebonden zoogdieren	8
4.4 Vleermuizen	8
4.5 Amfibieën, reptielen en vissen	10
4.6 Ongewervelden/ overige soorten	11
5 Conclusies	12
5.1 Beschermde gebieden	12
5.2 Soorten	12
5.3 Zorgplicht	14
5.4 Eindconclusie	14
6 Literatuurlijst	15

Bijlagen

1. situatietekening plangebied
2. fotobijlage veldbezoek van 26 maart 2018

1 Inleiding

In opdracht van od205 is een quickscan flora en fauna uitgevoerd ten behoeve van het voornemen om op de locatie Vrouwgelenweg 80 te Hendrik-Ido-Ambacht drie woningen te realiseren. Het plangebied heeft een oppervlakte van 8177 m² en is onbebouwd, met uitzondering van één tuinhuisje en één stalletje en is thans in gebruik als tuin. De woning Vrouwgelenweg 80 ten zuidwesten van het plangebied is niet meer aanwezig. Mogelijk worden bomen gekapt en watergangen gedempt om de realisatie van de woningen mogelijk te maken.

Figuur 1: huidige situatie plangebied (rood omlijnd)
(bron: <http://kadasterloop.nl>)

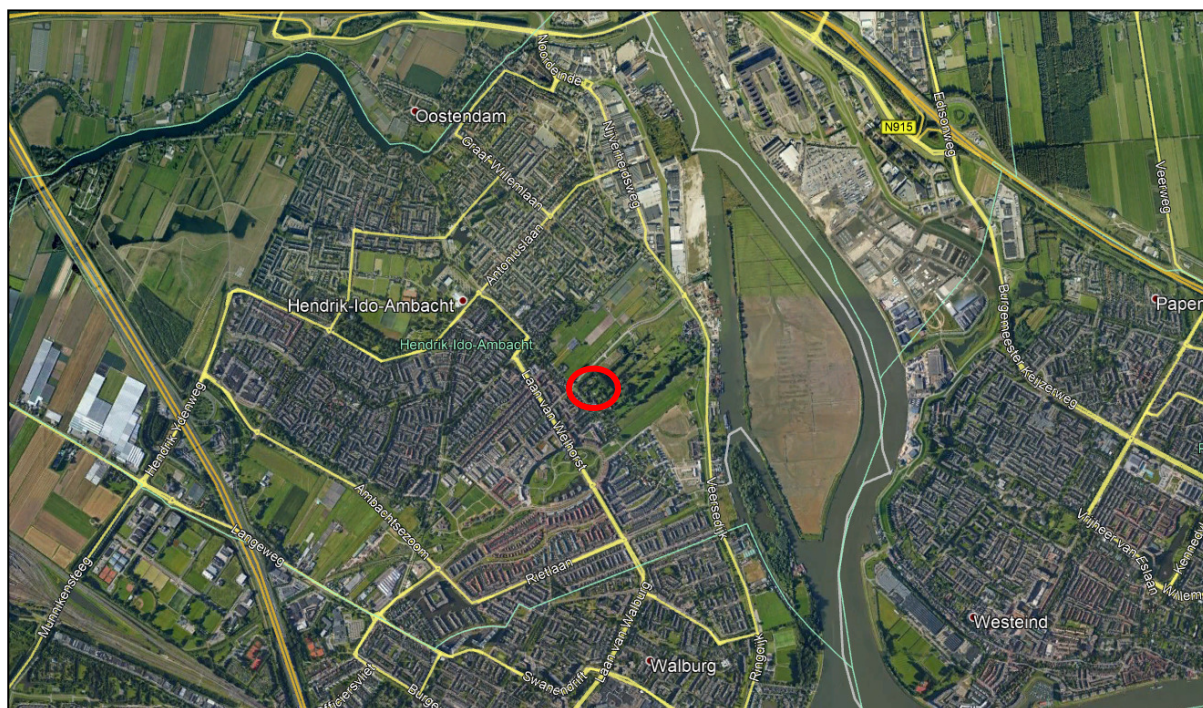
Voor de realisatie van de drie woningen wordt een juridisch-planologische procedure doorlopen conform de Wet ruimtelijke ordening. In het kader van deze procedure dient onder andere een quickscan flora en fauna te worden uitgevoerd. Hiermee kan worden voorkomen dat in strijd met de geldende natuurwetgeving wordt gehandeld.

Doel van het onderhavige onderzoek is om te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb). Het is noodzakelijk om voorafgaande aan ruimtelijke ingrepen en inrichting te toetsen of de geplande activiteiten geen negatief effect hebben op beschermde plant- en/of diersoorten en leefgebieden.

Op basis van de ecologische waarden van een planlocatie zal uit een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) blijken of er een overtreding te verwachten is van de Wnb. Tevens wordt vastgesteld of er meer soortgegevens nodig zijn door middel van inventarisatie en of er een uitgebreide studie noodzakelijk is naar de effecten van een ruimtelijke ingreep. In veel situaties zal het uitvoeren van een verkennend onderzoek echter reeds voldoende zijn om aan te tonen of een

plan uitgevoerd kan worden met of zonder enkele eenvoudige maatregelen of aanpassingen om een overtreding van de Wnb te voorkomen.

Uit onderstaande luchtfoto (figuur 2) kan worden opgemaakt dat het plangebied aan de rand van de bebouwde kom van Hendrik-Ido-Ambacht is gelegen. In bijlage 1 is een situatietekening van het plangebied opgenomen. De tekening geeft een mogelijke verbeelding van het planvoornemen weer. Er is momenteel nog geen definitieve uitwerking bekend.

Figuur 2: luchtfoto van de omgeving van het plangebied (rood omcirkeld)
(bron: Google Earth)

2 Bronnenonderzoek

Onderhavig onderzoek richt zich met name op soortenbescherming en in beperkte mate op het gebiedsbeschermingsdeel van de Wnb (Natura 2000). In het uitgevoerde bronnenonderzoek is gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Onder andere is hierbij gebruik gemaakt van de zoogdierenatlas (Broekhuizen et al., 2016) en enkele digitale verspreidingsatlassen. De bevindingen van dit literatuuronderzoek zijn weergegeven in de navolgende twee paragrafen.

2.1 Gebieden

In onderstaande figuur 3 is het plangebied met haar ecologisch waardevolle gebieden in highlights weergegeven. De donkergroene highlights betreffen het Natuurnetwerk Nederland (verder: NNN). Het Natura 2000-gebied is met de blauwe en limegroene kleur aangeduid.

Figuur 3: plangebied en omgeving (rood omcirkeld) met relevante natuurgebieden
(bron: <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>)

Uit figuur 3 kan worden afgeleid dat het plangebied niet in Natura 2000-gebied en NNN is gelegen.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is op een afstand van circa 3,8 kilometer ten noorden van het plangebied gelegen en betreft "Boezems Kinderdijk".

"Boezems Kinderdijk" bestaat uit de hoge boezems van de Nederwaard, de Overwaard en Nieuw-Lekkerland en delen van de aangrenzende polders Blokweer en Nieuw-Lekkerland. Het landschap

van de boezems kenmerkt zich door een afwisseling van water, riet- en zeggemoerassen, ruigten, grienden, struwelen en boezemkaden. De polders bestaan uit weilanden en worden doorsneden door sloten. De boezemkanalen zijn in de 14^e eeuw gegraven met als doel de afwatering van de Alblasserwaard te verbeteren. De hoge boezems zijn in de 18^e eeuw gesticht en werden gebruikt om tijdelijk water op te slaan om van daaruit te lozen op de Lek.

De doelsoorten in het Natura 2000-gebied "Boezems Kinderdijk" betreffen onder andere broedvogels zoals de purperreiger, porseleinhoen, zwarte stern en de snor. Ook zijn niet-broedvogels doelsoorten in deze gebieden, namelijk de smient, kraakeend en slobbeend.

In de navolgende figuur 4, overgenomen uit de kaart van het Natuurbeheerplan van de provincie Zuid-Holland is wederom het aandachtsgebied omcirkeld. Ook uit deze figuur blijkt dat het plangebied niet in een beschermd gebied ligt. Het dichtstbijzijnde natuurgebied behorende tot het NNN is op een afstand van ruim 700 meter ten oosten van het plangebied gelegen.

Figuur 4: kaart NNN. Het plangebied en omgeving is rood omcirkeld.
(bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>)

Effecten beschermde gebieden

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het NNN. De provincie Zuid-Holland hanteert geen externe werking als het gaat om NNN. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is met ruim 3,8 kilometer op relatief grote afstand gelegen. Gezien deze afstand en de beperkte aard van de ingreep valt een significant negatief effect niet te verwachten.

2.2 Soorten

Aan de hand van literatuuronderzoek is informatie verzameld over het voorkomen van soorten in de directe omgeving van het plangebied. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van voornoemde zoogdierenatlas. In deze atlas wordt het voorkomen van zoogdieren aangegeven per atlashok, met afmetingen van 5 bij 5 kilometer. Het plangebied is gelegen in kilometerhokken X:104 / Y:428 en

X:104 / Y:427.

Aangezien het plangebied slechts een klein gedeelte van de kilometerhokken c.q. het atlashok beslaat is het niet zeker dat de geregistreerde soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen het plangebied.

Uit gegevens van de zoogdieren verspreidingsatlas blijkt dat de volgende zoogdieren of sporen van deze soorten (o.a. in braakballen) in de periode van 1989 tot 2012 zijn waargenomen in de directe omgeving van het plangebied: bever, woelrat, rosse woelmuis, veldmuis, muskusrat, dwergmuis, bosmuis, huismuis, bruine rat, haas, konijn, egel, mol, gewone bosspitsmuis, dwergspitsmuis, huisspitsmuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, hermelijn, wezel, bunzing en ree.

In de periode 2000-2018 blijkt uit de gegevens van de NDFF en Ravon dat de volgende soorten zijn waargenomen in de directe omgeving van het plangebied: alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker.

3 Veldbezoek

Het plangebied is op 26 maart 2018 in de ochtend bezocht. Er was sprake van zonnig weer, met windkracht 2 Bft en een temperatuur van circa 7 graden Celsius. Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk informatie verzameld met betrekking tot de aanwezigheid of afwezigheid van beschermde soorten. De te verzamelen informatie bestaat onder andere uit zicht- en geluidwaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van vraat-, loop- en veegsporen, nesten, holen, uitwerpselen, prooiresten en haren. Op basis van terreinkenmerken is voorts beoordeeld of het plangebied geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

Het kan voorkomen dat soorten niet worden waargenomen tijdens het veldbezoek aangezien een quickscan een momentopname betreft. Hierdoor kan slechts in beperkte mate uitsluitsel worden gegeven over de aan- of afwezigheid van soorten. Aan de hand van expert-judgement en bekende ecologische principes zal derhalve een inschatting worden gemaakt over het wel of niet voor kunnen komen van beschermde plant- en diersoorten.

Verder is de quickscan geen veldinventarisatie. Veldinventarisaties omvatten meerdere opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd.

In de huidige situatie bestaat het plangebied uit een tuin met bomen, enkele struiken en twee opstallen (tuinhuisje en stalletje). De meeste struiken en enkele bomen zijn recent verwijderd. Binnen het plangebied zijn twee watergangen aanwezig. Eén watergang is de Jacobustocht en loopt buiten het plangebied door. De andere watergang is kort en ondiep en is gelegen in het zuidoosten van het plangebied. De in bijlage 2 opgenomen foto's geven een duidelijk beeld van de huidige situatie van het plangebied.

4 Resultaten

Onderstaand volgen de resultaten en eerste conclusies van het uitgevoerde veldbezoek in relatie tot het planvoornemen.

4.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. In de maand maart zijn niet alle planten zichtbaar. Vanwege de voedselrijke omstandigheden waaruit het plangebied bestaat, zijn echter geen beschermde soorten te verwachten. Beschermde soorten komen namelijk vooral voor op voedselarme, kalkhoudende grond.

Conclusie: er zijn geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroep.

4.2 Vogels

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het plangebied slechts voor een aantal soorten vogels geschikt is als onderdeel van het leefgebied. Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig met uitzondering van twee opstallen. De twee opstallen bevatten echter geen geschikte ruimtes voor gebouw bewonende vogelsoorten om als vaste verblijfplaats te dienen.

De aanwezige bomen en struiken kunnen wel dienen als broedgelegenheid. Daarnaast is het gebied geschikt als foerageergebied, echter zullen niet alle vogelsoorten van het gebied gebruik maken. Met name voor vogels die in het "stedelijk- en waterrijk gebied" voorkomen zijn binnen en rond het plangebied gunstige biotopen aanwezig. Voor weidevogels zijn geen geschikte biotopen aanwezig.

Tijdens het veldbezoek zijn enkele soorten vogels aangetroffen binnen het plangebied, zoals een roodborst (*Erithacus rubecula*), een koolmees (*Parus major*), een winterkoning (*Troglodytes troglodytes*), twee wilde eenden (*Anas platyrhynchos*), drie zwarte kraaien (*Corvus corone*), twee eksters (*Pica pica*) en een waterhoen (*Gallinula chloropus*). Ook zijn enkele vogelsoorten gehoord in de directe omgeving van het plangebied, zoals een groene specht (*Picus viridis*), twee buizerds (*Buteo buteo*) en enkele halsbandparkieten (*Psittacula krameri*).

Een Turkse tortel (*Streptopelia decaocto*) is aangetroffen op het perceel van de woning Vrouwgelenweg 80. In een boom op dit perceel is ook een eksternest aangetroffen met twee eksters in de directe omgeving van het nest. Nesten van kraaiachtigen kunnen door roofvogels uitgebouwd worden en worden vervolgens gebruikt als jaarrond beschermd nest. Door de aanwezigheid van de eksters is dit echter niet het geval.

Eén braakbal is aangetroffen binnen het plangebied (figuur 5 op pagina 9). Deze is vermoedelijk van een bosuil (*Strix aluco*). Naast deze braakbal zijn geen andere sporen aangetroffen zoals uitwerpselen of nesten. Het plangebied is hoogstwaarschijnlijk slechts onderdeel van het foerageergebied van de uilensoort. De soort is waargenomen in de directe omgeving, ten noorden van het plangebied (waarneming.nl). Het plangebied zal echter geen essentieel foerageergebied zijn. In de directe omgeving van het plangebied is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig zoals de weilanden en bomen ten noorden van het plangebied. Daarnaast is de bosuil een

vogelsoort waarvan het nest niet jaarrond beschermd is, tenzij er sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen.

In enkele bomen binnen het plangebied zijn spechtengaten aangetroffen. In een wilg is een spreeuw aangetroffen in één van de spechtengaten die in deze boom aanwezig zijn (figuur 5 op de volgende pagina).

Conclusie: een aantal vogelsoorten zal het plangebied met name benutten als foerageergebied. Dit vormt echter geen belemmering voor het planvoornemen. Het plangebied zal geen essentieel foerageergebied zijn voor deze soorten en het gebied kan bovendien als foerageergebied (tuin) in gebruik blijven. Wel wordt bij de voorgenomen kap- en bouwwerkzaamheden verwezen naar de in hoofdstuk 5 omschreven werkwijze.

4.3 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren of voortplantings- en/of verblijfplaatsen van soorten aangetroffen die zijn beschermd volgens de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie.

Voor de bever (*Castor fiber*) is het plangebied ongeschikt. Bevers komen vooral voor in overgangsgebied tussen land en water, zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. De aanwezigheid van bossen op de oevers is een vereiste. Het plangebied heeft oppervlaktewater in de vorm van twee watergangen in het noordwesten en noordoosten van het plangebied. De watergangen zijn echter smal, niet diep en hebben steile oevers. Ook is het plangebied ongeschikt doordat het plangebied aan de rand van de bebouwde kom is gelegen.

In het plangebied zijn meerdere muizenholen aangetroffen. Ook is een verzameling hazelnootjes gevonden in het tuinhuisje. Op deze nootjes zijn vraatsporen waargenomen van muizen. De muizensoorten die in het plangebied kunnen voorkomen zijn echter vrijgesteld in Nederland.

In de omgeving van het plangebied zijn voldoende alternatieven aanwezig in de vorm van bos om als foerageergebied te dienen voor algemeen voorkomende soorten. Ook zal het plangebied beschikbaar blijven als foerageergebied voor grondgebonden zoogdieren.

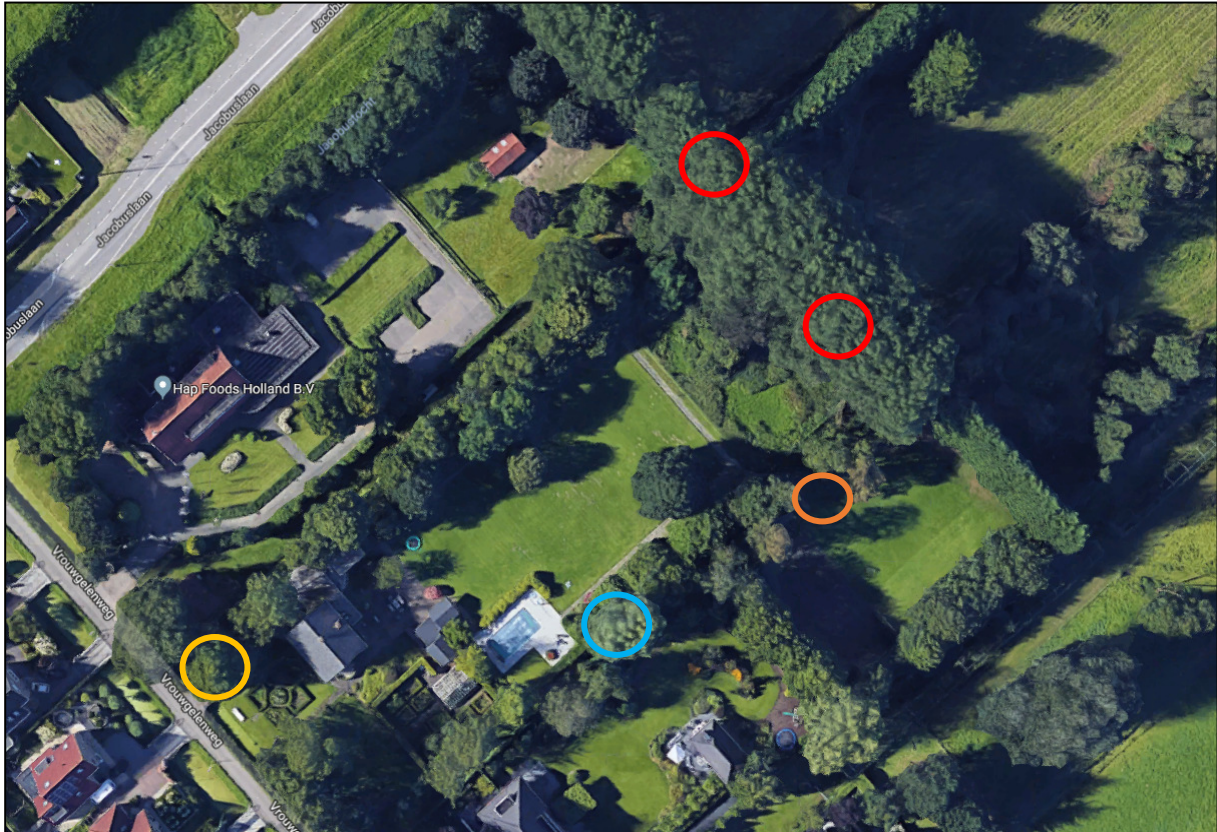
Conclusie: er zijn geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroep.

4.4 Vleermuizen

Er is, met uitzondering van twee kleine opstallen, geen bebouwing aanwezig binnen het plangebied. Het tuinhuisje en het stalletje zijn ongeschikt als verblijfplaats voor gebouw bewonende vleermuizen. Deze opstallen zijn opgebouwd uit enkelvoudige, houten wanden en een dak zonder dakpannen, waaronder geen geschikte ruimtes aanwezig zijn om als verblijfplaats te dienen.

In drie bomen, aanwezig binnen en op de grens van het plangebied, zijn geschikte holtes aanwezig die dienst kunnen doen als vaste verblijf- of voortplantingsplaats voor vleermuizen (figuur 5 op de volgende pagina). Er zijn geen sporen zoals ontlasting of vraatsporen in de vorm van

vlindervleugels gevonden.

Figuur 5: geschikte holtes in bomen voor vleermuizen (rood omcirkeld), een eksternest (geel omcirkeld), een wilg met geschikte holtes voor vleermuizen en een spechtengat met een spreek (blauw omcirkeld) en de locatie van braakbal (oranje omcirkeld)

Mogelijk zal het plangebied gebruikt worden als foerageergebied door vleermuizen. Het is echter geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen omdat in de directe omgeving voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig zijn zoals de tuinen en de aanwezige weilanden ten noorden van het plangebied.

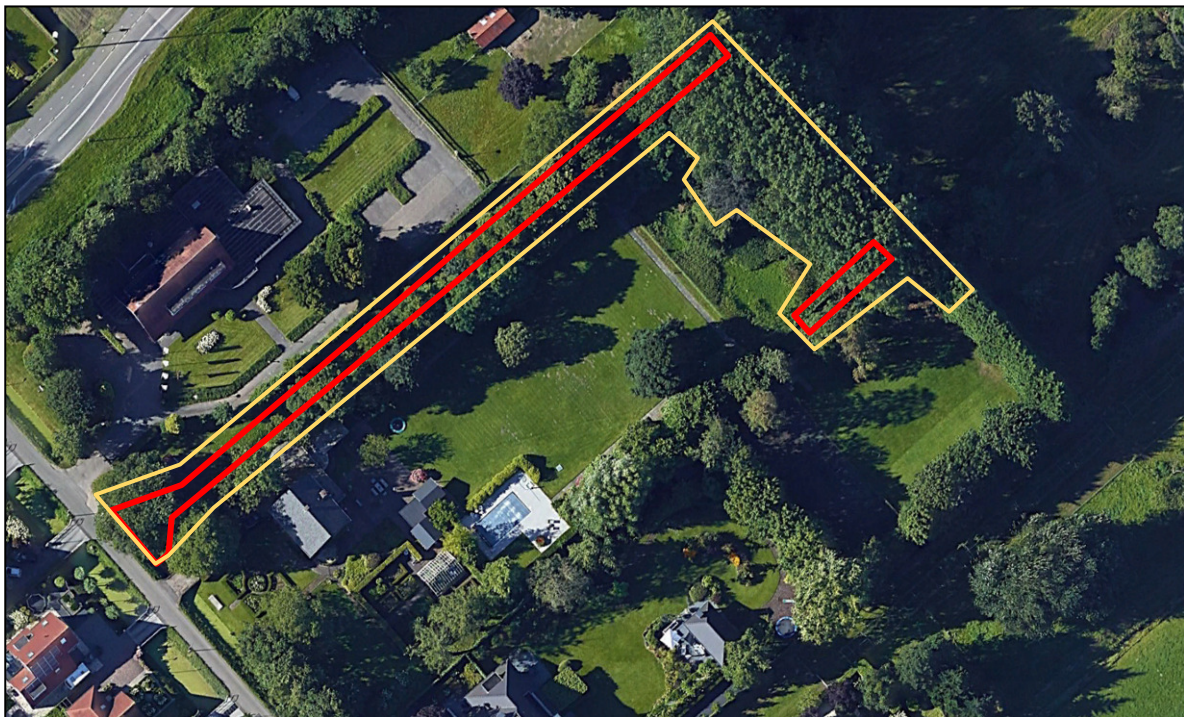
Vleermuizen maken gebruik van vliegroutes om zich te verplaatsen van verblijfplaatsen naar foerageergebieden. Hiervoor worden lange aaneengesloten bomenrijen en andere lijnvormige landschapsstructuren zoals heggen en houtwallen gebruikt. De bomen aan de noordelijke en westelijke zijde van het plangebied kunnen dienst doen als vliegroute, deze bomen sluiten aan op andere bomenrijen van de omliggende percelen. Echter vormen ze geen essentiële vliegroute, er zijn voldoende bomenrijen in de directe omgeving waar vleermuizen gebruik van kunnen maken.

Conclusie: drie bomen binnen het plangebied zijn geschikt als vaste verblijfplaats voor vleermuizen. Indien deze bomen worden gekapt dient er voorafgaande aan de kap aanvullend onderzoek plaats te vinden. Mogelijk wordt er door vleermuizen gefoerageerd binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Foerageergebied is alleen beschermd wanneer dit gebied noodzakelijk is om de functionaliteit van een vaste verblijfplaats te behouden. Omdat de kap- en bouwwerkzaamheden overdag uitgevoerd worden, is een verstorend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten. Een negatief effect op vaste vliegroutes is eveneens niet te verwachten.

4.5 Amfibieën, reptielen en vissen

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied is oppervlaktewater aanwezig. Het oppervlaktewater binnen het plangebied is ondiep en bevat geen waterplanten. Ook is het water troebel en zijn de oevers steil. De beschermde vissoorten leven vooral in zuurstofrijk koel, stromend water. De watergang op deze locatie bevat geen tot beperkte stroming en is te zuurstofarm voor beschermde vissen. Om deze redenen zijn beschermde vissen niet te verwachten binnen het plangebied.

Het plangebied is wel geschikt als leefgebied voor de alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*) door de aanwezigheid van geschikt voortplantingswater. Deze soort is niet kieskeurig in verband met het voortplantingsbiotoop en wordt vooral aangetroffen in vennen, poelen en andere kleine, geïsoleerde wateren. Zowel de watergang ten noorden van het plangebied als de watergang in het oosten van het plangebied zijn geschikt. Naast het voortplantingsbiotoop is de alpenwatersalamander ook niet kritisch in het geval van het landhabitat. De soort kan in een reeks van landhabitattypen worden aangetroffen, zoals in heidegebieden, agrarisch gebied, op ruderaal terreinen maar ook in stad en dorp (Ravon, 2018). De alpenwatersalamander heeft wel een voorkeur voor (loof)bossen. Het plangebied wordt omringd door bomen en andere landschapselementen zoals houtwallen, bramen en andere struiken, die geschikt zijn als landhabitat voor deze soort. De graslanden en de locaties binnen het plangebied waar alle struiken zijn gesnoeid, zijn ongeschikt door het intensieve gebruik en beheer dat daar plaatsvindt en door afwezigheid van ruiger grasland, houtwallen of stenen (figuur 6).

Figuur 6: geschikt voortplantingsbiotoop voor de alpenwatersalamander (rood omrand) en geschikt landhabitat (geel omrand) binnen het plangebied

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde amfibieën en reptielen aangetroffen en zijn er geen sporen van deze soortgroepen aangetroffen binnen het plangebied.

Conclusie: het plangebied is grotendeels geschikt voor de alpenwatersalamander. Hier dient derhalve aanvullend onderzoek naar gedaan te worden. Voor vissen, overige amfibieën en reptielen zijn geen negatieve effecten te verwachten.

4.6 Ongewervelden/ overige soorten

Beschermden soorten ongewervelden en overige soorten zijn niet waargenomen en ook niet te verwachten binnen het plangebied. Beschermden soorten stellen specifieke eisen aan een biotoop en gezien de aanwezige beplanting is het plangebied voor veel soorten niet geschikt.

Conclusie: er zijn geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroepen.

5 Conclusies

Doel van het onderhavige onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving.

5.1 Beschermde gebieden

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het NNN. De provincie Zuid-Holland hanteert geen externe werking als het gaat om NNN. De afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is dermate groot dat er geen direct negatief effect te verwachten is.

5.2 Soorten

Er wordt in het kader van de Wnb nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de beoogde ingreep opzettelijk worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dat dieren opzettelijk worden verontrust, verjaagd of gedood. Verder is er gekeken of er invloeden zijn die leiden tot een verminderde geschiktheid als foerageergebied waarbij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook vaste rust- en verblijfplaatsen niet langer kunnen functioneren.

Flora

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde wilde soorten aangetroffen. Deze soorten zijn ook niet te verwachten. Om deze redenen zullen er door de voorgenomen plannen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van deze soortgroep en zijn er, naast de zorgplicht, vanuit de Wnb geen verdere verplichtingen.

Vogels

Er zijn geen jaarrond beschermde vogelnesten c.q. verblijfplaatsen aangetroffen. Algemeen voorkomende soorten zonder jaarrond beschermd nest kunnen blijven broeden in de directe omgeving van het plangebied. Indien broedende vogels in de directe omgeving van het plangebied aanwezig zijn, kunnen versturende werkzaamheden zoals bouwwerkzaamheden of een verwijdering van beplanting mogelijk echter niet plaatsvinden zonder hinder te veroorzaken. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Indien er op deze manier wordt gehandeld, treden er geen nadelige effecten op ten aanzien van vogels. Wanneer de werkzaamheden in het geheel plaatsvinden in de minst kwetsbare periode (tussen begin oktober en half februari) worden eveneens geen nadelige effecten verwacht. Dit laatste verdient derhalve aanbeveling. Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd op bovenstaande wijze, zullen er geen nadelige effecten optreden ten aanzien van vogels.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen vastgesteld van soorten die zijn beschermd bij de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Algemeen voorkomende soorten zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft. Wel geldt de zorgplicht voor dergelijke soorten. Zolang de zorgplicht wordt nageleefd zijn er derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot grondgebonden zoogdieren.

Vleermuizen

Drie bomen in het plangebied zijn geschikt als vaste verblijf- of voortplantingsplaats voor vleermuizen. Indien deze bomen worden gekapt dient er voorafgaande aan de kap aanvullend onderzoek plaats te vinden in de vorm van minimaal vier veldbezoeken, waarvan twee in de periode van 15 mei tot 15 juli en twee in de periode van 15 augustus tot 1 oktober. Een dergelijk onderzoek wordt uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2017 van Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging.

Mogelijk wordt er gefoerageerd binnen en nabij het plangebied. Foerageergebied is alleen beschermd wanneer dit gebied noodzakelijk is om de functionaliteit van een vaste verblijfplaats te behouden. In de directe omgeving van het plangebied is echter voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van weilanden en tuinen van woningen. Ook is het verstorend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten omdat de kap- en bouwwerkzaamheden overdag uitgevoerd worden. Een negatief effect op vaste vliegroutes is eveneens niet te verwachten.

Amfibieën, reptielen en vissen

Binnen het plangebied is geschikt voorplantingswater en landhabitat aanwezig voor de alpenwatersalamander. Het is mogelijk dat door de voorgenomen plannen de aanwezige watergangen (deels) gedempt worden. Om deze redenen dient aanvullend onderzoek gedaan te worden naar de alpenwatersalamander. In de geschikte watergangen dient in juni te worden geschept met een schepnet om af- of aanwezigheid van larven en/of volwassen exemplaren van deze soort aan te tonen zoals wordt omschreven in het kennisdocument van de kamsalamander (BIJ12, 2017). De kamsalamander vertoont namelijk overeenkomstig gedrag waardoor dit kennisdocument deels ook gevolgd kan worden voor de alpenwatersalamander. Ook wordt in het kennisdocument verwezen naar de aanwezigheidsprotocollen van Netwerk Groene Bureaus (verder: NGB). Het NGB heeft namelijk wel een methode en werkwijze om af- of aanwezigheid van de alpenwatersalamander aan te tonen. Deze is vergelijkbaar met de methode en werkwijze van voornoemd kennisdocument.

Algemeen voorkomende soorten zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft. Wel geldt de zorgplicht voor dergelijke soorten.

Indien de watergangen of delen daarvan gedempt worden, dient er rekening te worden gehouden met de zorgplicht voor alle aanwezige dieren en planten. De werkzaamheden aan de watergangen dienen te worden uitgevoerd in de periode 15 augustus tot 1 november met een voorkeur voor de maand oktober. Dit is namelijk de periode tussen de voortplanting en de winterrust van vissen en amfibieën. Bovendien hebben water- en oeverplanten in deze periode zaad gezet. De maand oktober is tevens de minst kwetsbare periode voor vissen zoals bijvoorbeeld de kleine modderkruiper. De watertemperatuur dient niet hoger te zijn dan 20 graden Celsius en niet lager dan 4 graden Celsius. De luchttemperatuur moet boven het vriespunt liggen en er mag geen ijs aanwezig zijn in de watergangen. Bij het dempen van de watergangen wordt indien nodig de waterstand verlaagd tot circa 20 cm. Dit kan worden toegepast door bijvoorbeeld gebruik te maken van dammen en het wegpompen van water. De in de watergang aanwezige vissen en amfibieën worden door een deskundige weggevangen met behulp van elektrische visapparatuur of schepnet en verplaatst naar een geschikt water in de nabije omgeving. Het water wordt zo snel mogelijk na het wegvangen gedempt. Bij het dempen van een deel van de watergangen kan een tijdelijke dam worden geplaatst. Na de dieren te hebben weggevangen kan de definitieve dam aangelegd worden.

Zolang de zorgplicht wordt nageleefd zijn er derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot de overige amfibieën, reptielen en vissen.

Ongewervelden/ overige soorten

Vaste verblijfplaatsen of exemplaren van Habitatrichtlijnsoorten of van nationaal beschermde soorten zijn niet aangetroffen. Er zijn derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroepen.

5.3 Zorgplicht

Voor alle soorten geldt een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan deze soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden zijn niet voor alle verschillende soortgroepen gelijk. Als "veilige" periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half oktober tot eind november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als de egel en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Bovendien zijn de houtduiven uit het laatste legsel dan ook uitgevlogen. Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de betreffende soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kunnen bijvoorbeeld struiken gedurende het groeiseizoen kort gesnoeid worden, zodat er geen vogels gaan broeden.

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te beperken (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen).

5.4 Eindconclusie

In onderstaande vier punten wordt de eindconclusie weergegeven:

- de omschreven werkwijzen met betrekking tot zowel de zorgplicht als ten aanzien van vogels, vissen, amfibieën en reptielen dienen in acht te worden genomen zodat een overtreding van de natuurwetgeving wordt voorkomen;
- nader onderzoek naar boom bewonende vleermuizen is noodzakelijk indien de drie betreffende bomen dienen te worden gekapt;
- nader onderzoek naar de alpenwatersalamander is noodzakelijk;
- voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft.

6 Literatuurlijst

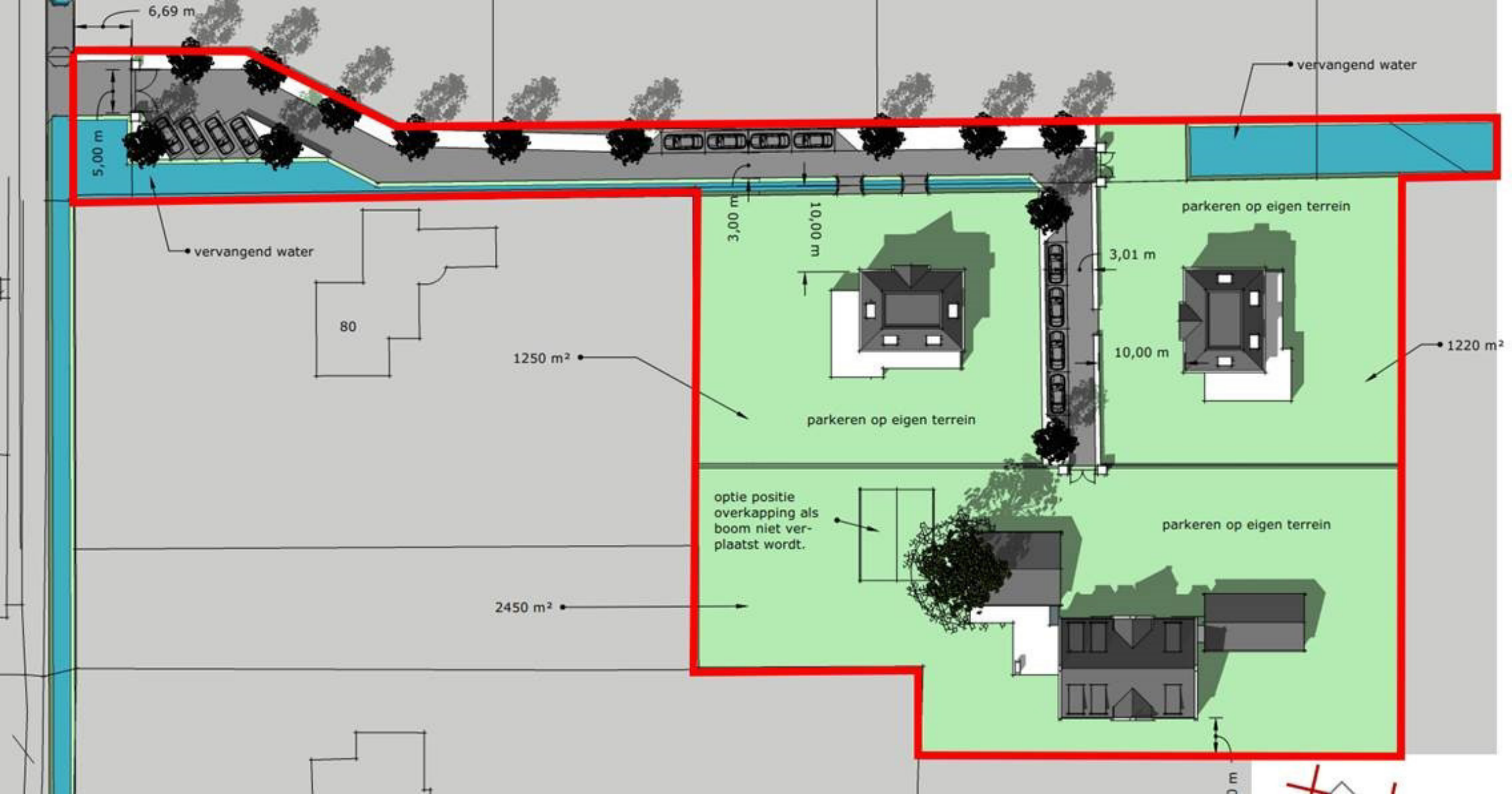
Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C. (2016) *Atlas van de Nederlandse zoogdieren - deel 12 serie Nederlandse fauna*. Knnv Uitgeverij

NDFF (2018) Geraadpleegd via <https://www.verspreidingsatlas.nl/>

Ravon (2018) Geraadpleegd via <http://www.ravon.nl/>

Zoogdiervereniging (2018) Geraadpleegd via <http://www.zoogdiervereniging.nl/>

BIJLAGE 1:

BIJLAGE 2:

Foto 1

Foto 2

Foto 3

Foto 4

Foto 5

Foto 6

Foto 7

Foto 8

Foto 9

Foto 10

Foto 11

Foto 12

Foto 13

Foto 14

Foto 15

Foto 16

Foto 17

Foto 18

Foto 19

Foto 20

Foto 21

Foto 22

Foto 23

Foto 24

Foto 25

Foto 26

Foto 27

Foto 28

Foto 29

Foto 30

Foto 31

Foto 32

Foto 33

Foto 34

Foto 35

Foto 36

Foto 37

Foto 38

Foto 39

Foto 40

Foto 41

Foto 42

Foto 43

Foto 44

Foto 45